

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Crèdits	1.2 presencials (30 Hores) 3.8 no presencials (95 Hores) 5 totals (125 Hores).
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa(Campus Extens)
Semestre	Doctorat convocatòria única
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Juan Frau Munar juan.frau@uib.es	15:30h	16:30h	Dilluns	27/09/2010	30/06/2011	QF-108
Irene Marta Jové Modroño	19:00h	20:00h	Dimecres	27/10/2010	25/05/2011	a concretar
Antoni Ordinas Garau antoni.ordinas@uib.es	14:00h	15:00h	Dilluns	27/09/2010	04/02/2011	43

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Formació del Professorat	Postgrau		Postgrau

Contextualització

L'assignatura *Didàctica específica. Metodologia i recursos en el procés d'ensenyament i aprenentatge* és una de les tres assignatures del mòdul d'Aprenentatge i ensenyament del bloc específic del Màster de formació del professorat. Les altres assignatures d'aquest mòdul són *Didàctica específica. Disseny i desenvolupament curricular* i *Didàctica específica. Avaluació*.

Totes tres assignatures, doncs, conformen el mòdul de didàctica específica i són, per tant, complementàries. A més a més, conjuntament constitueixen l'element fonamental del Màster, cosa que es comprova atesa la càrrega lectiva (són les que tenen més pes en nombre de crèdits ECTS -5- del Màster, llevat les pràctiques docents i l'elaboració del Treball final de màster).

La primera (*Disseny i desenvolupament curricular*) pretén donar a conèixer a l'alumnat els continguts curriculars de les matèries pròpies de l'especialització. La segona (*Metodologia i recursos*) vol oferir estratègies i recursos per facilitar l'aprenentatge de l'alumnat, és a dir, com possibilitar que els alumnes aprenguin. I la tercera (*Avaluació*) treballa com avaluar si els alumnes han assolit les competències que havien d'adquirir i destaca la importància d'avaluar també el procés d'ensenyament i aprenentatge per tal de fer-lo més ajustat a les necessitats de l'alumnat.

Totes tres assignatures s'inicien durant el primer període del Màster per possibilitar que un cop l'alumne realitza les pràctiques en centres docents, tenguí els coneixements i les habilitats necessaris per desenvolupar

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

la seva tasca docent en pràctica i pugui avaluar-la. És imprescindible, doncs, la coordinació amb els tutors de pràctiques en els centres docents i alhora la coordinació entre el professorat de totes tres assignatures.

L'objectiu general d'aquesta assignatura és oferir la possibilitat que el professorat de secundària i batxillerat adquireixi les estratègies i les habilitats necessàries per planificar i desenvolupar la tasca docent que haurà de dur a terme al centre i a l'aula. Entre aquestes estratègies destaquem la d'adquirir informació sobre els aspectes teòrics i pràctics del procés d'ensenyament i aprenentatge, la d'usar aquesta informació com a base per desenvolupar una aproximació personal a l'ensenyament, la de planificar unitats didàctiques i posar-les en pràctica, la de reflexionar sobre aspectes teòrics i sobre l'efectivitat de la pròpia pràctica, la de treballar cooperativament en la planificació i reflexió, etc.

Requisits

Els establerts per accedir al Màster.

Competències

Específiques

1. Competència 1: Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que consideren la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa a les diferents característiques personals i col·lectives de l'aprenent..
2. Competència 2: Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, integrant el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte pels drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental..
3. Competència 3: Relacionar els continguts de l'àrea o matèries pròpies amb els de les altres, amb la finalitat de dur a terme experiències interdisciplinars..
4. Competència 4: Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i l'ús com a suport a les activitats d'ensenyament i aprenentatge..
5. Competència 5: Adquirir criteris i destreses per a la selecció i elaboració de recursos didàctics..
6. Competència 6: Saber transformar el currículum en programes d'activitats..
7. Competència 7: Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de les matèries pròpies d'especialització..
8. Competència 8: Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent..
9. Competència 9 : Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social, cultural, institucional i amb la pròpia pràctica professional..

Genèriques

1. Competència 1: Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies de l'àrea..
2. Competència 2: Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia), adaptar-la i usar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge..

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

3. Competència 3: Concretar el currículum, planificar i aplicar diferents metodologies adaptant-se a la diversitat dels estudiants..
4. Competència 4: Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per ell mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals..
5. Competència 5: Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seva situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social..
6. Competència 6: Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personals, i fomentar un clima positiu de convivència..

Continguts

Els continguts que recull el pla d'estudis del Màster de formació del professorat són els que s'esmenten a continuació:

1. Els models didàctics.
2. La transposició didàctica.
3. Orientacions didàctiques per a l'ensenyament i aprenentatge dels diferents tipus de continguts.
4. Anàlisi de necessitats formatives.
5. Estratègies metodològiques.
6. Tipus d'activitats: disseny, selecció i seqüenciació.
7. Organització del treball docent a l'aula.
8. La comunicació a l'aula.
9. Anàlisi, elaboració i ús de recursos (materials, audiovisuals, TIC, etc.).
10. El context com a recurs.
11. Espais, equipaments i instal·lacions.
12. L'atenció a la diversitat.

A més, es tractaran temes com el llegat pedagògic del segle XX, les competències del docent, les competències bàsiques a l'educació secundària obligatòria, la pràctica reflexiva com a eina per a la innovació i la millora de la pràctica docent,... i altres continguts que es concretaran a principi de curs.

Continguts temàtics

els descrits. en l'apartat introducció
Els descrits

Metodologia docent

Es prioritzarà la intervenció i participació dels alumnes a les classes mitjançant la metodologia de la pràctica reflexiva. Les classes tendran la finalitat de proporcionar una informació adequada i uns recursos i estratègies

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

que permetin l'alumnat explicitar les seves idees a partir dels coneixements previs afavorint els processos de reflexió crítica, investigació i recerca. Els agrupaments seran flexibles.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes pràctiques	Pràctica reflexiva	Grup gran (G)	El professor exposarà els continguts a treballar i se'n farà una reflexió conjunta. Es realitzaran activitats a partir de la pràctica reflexiva en què s'avaluarà la participació de l'alumnat amb una actitud positiva i activa i la seva capacitat per argumentar, opinar i treballar de manera individual i en equip. Aquestes activitats formaran part del corpus de la carpeta d'aprenentatge.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual debat	Participació fòrums de	Fomentar el debat i la reflexió sobre continguts d'interès per al futur professorat. Es valorarà la capacitat d'argumentació de l'alumnat així com la seva capacitat d'expressar una opinió crítica i raonada.
Estudi i treball autònom individual d'aprenentatge	Elaboració carpeta	Cada alumne realitzarà una carpeta d'aprenentatge. Una carpeta d'aprenentatge (que també es pot anomenar dossier d'aprenentatge) és una recopilació i selecció d'activitats, treballs, documents, etc., que un estudiant pot fer durant el recorregut pels seus estudis, per un curs o per una assignatura i que sempre va acompanyada d'una presentació i reflexió sobre allò que l'estudiant aporta i com el fet de fer la selecció i desenvolupar-la l'ha ajudat en l'aprenentatge. Normalment, aquesta recopilació s'orienta a regular el procés formatiu. Desenvolupar una carpeta durant el procés d'aprenentatge pot resultar molt útil perquè ajuda a planificar, integrar i reflexionar de manera sistemàtica sobre la feina que es va fent; permet una major autogestió i autonomia de l'estudiant; consciència l'estudiant de quines formes i estratègies li són més eficients a l'hora d'aprendre; promou l'autoavaluació dels aprenentatges, i és una forma real d'avaluació continuada i progressiva, si s'utilitza adequadament. La carpeta inclourà, entre d'altres, les següents activitats que concretarà la professora durant el curs: -ressenyes a partir de la lectura i comentari d'articles i de documents diversos. Es valorarà la capacitat d'argumentació de l'alumnat així com la seva capacitat d'expressar una opinió crítica i raonada sobre els temes proposats. -una seqüència didàctica o projecte de treball que segueixi les orientacions metodològiques que es comentin a classe. Els alumnes presentaran oralment i davant el gran grup la seva seqüència didàctica/PT i es realitzaran posteriorment aportacions per millorar-la amb la finalitat d'incloure-la a la carpeta d'aprenentatge. -les activitats realitzades durant les sessions presencials

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
		La carpeta es lliurarà en format electrònic.

Estimació del volum de treball

L'assignatura consta de cinc crèdits ECTS, la qual cosa vol dir una càrrega de treball de 125 hores. El treball es reparteix entre les activitats presencials (30 hores de docència, repartides entre les exposicions del professor dels continguts de l'assignatura i les presentacions dels alumnes) i 95 hores de treball no presencial.

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		30	1.2	24
Classes pràctiques	Pràctica reflexiva	30	1.2	24
Activitats de treball no presencial		95	3.8	76
Estudi i treball autònom individual	Participació fòrums de debat	10	0.4	8
Estudi i treball autònom individual	Elaboració carpeta d'aprenentatge	85	3.4	68
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per a obtenir una qualificació positiva de l'assignatura, l'alumnat ha de complir obligatòriament tots els requisits següents:

- Ha d'assistir al mínim de classes presencials que estableix la llei com a requisit previ per ésser avaluat.
- Ha de participar a les classes activament i amb una actitud positiva realitzant de manera individual o en grup les activitats proposades per la professora.
- Ha de demostrar la capacitat d'expressió oral, domini del vocabulari i capacitat d'argumentació i justificació.
- Ha de realitzar les activitats proposades per la professora durant les sessions presencials dins el termini corresponent.
- Al Campus Virtual trobarà articles, documents, fitxes d'observació, adreces de recursos i diferent material que els ajudaran a completar el bagatge tant teòric com pràctic per al desenvolupament de l'assignatura. La seva lectura crítica i anàlisi per a la realització de les corresponents ressenyes s'incorporaran a la carpeta d'aprenentatge amb les valoracions personals i constituïran un element obligatori per a l'avaluació positiva de l'assignatura.
- Ha de realitzar totes les activitats descrites en l'apartat no presencial de Metodologia i obtenir-ne una avaluació positiva.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

-Ha de lliurar la carpeta d'aprenentatge dins la data corresponent. No s'acceptaran treballs fora de termini.

-Els treballs copiats o plagiat parcialment o totalment, suposaran l'avaluació negativa de l'assignatura i no seran recuperables.

-Els treballs han d'ajustar-se a la normativa lingüística pel que fa al domini dels conceptes i la terminologia apresos i a aspectes d'adequació, coherència, cohesió i correcció.

L'incompliment d'algun d'aquests requisits suposarà suspendre l'assignatura.

Pràctica reflexiva

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	El professor exposarà els continguts a treballar i se'n farà una reflexió conjunta. Es realitzaran activitats a partir de la pràctica reflexiva en què s'avaluarà la participació de l'alumnat amb una actitud positiva i activa i la seva capacitat per argumentar, opinar i treballar de manera individual i en equip. Aquestes activitats formaran part del corpus de la carpeta d'aprenentatge.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de reflexió, argumentació, participació activa assertiva.

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Participació fòrums de debat

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Fomentar el debat i la reflexió sobre continguts d'interès per al futur professorat. Es valorarà la capacitat d'argumentació de l'alumnat així com la seva capacitat d'expressar una opinió crítica i raonada.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de reflexió, argumentació i participació activa positiva.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Elaboració carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (Recuperable)
Descripció	Cada alumne realitzarà una carpeta d'aprenentatge. Una carpeta d'aprenentatge (que també es pot anomenar dossier d'aprenentatge) és una recopilació i selecció d'activitats, treballs, documents, etc., que un estudiant pot fer durant el recorregut pels seus estudis, per un curs o per una assignatura i que sempre va acompanyada d'una presentació i reflexió sobre allò que l'estudiant aporta i com el fet de fer la selecció i desenvolupar-la l'ha ajudat en l'aprenentatge. Normalment, aquesta recopilació s'orienta a regular el procés formatiu. Desenvolupar una carpeta durant el procés d'aprenentatge pot resultar molt útil perquè ajuda a planificar, integrar i reflexionar de manera sistemàtica sobre la feina que es va fent; permet una major autogestió i autonomia de l'estudiant; consciència l'estudiant de quines formes i estratègies li són més eficients a l'hora d'aprendre; promou l'autoavaluació dels aprenentatges, i és una forma real d'avaluació continuada i progressiva, si s'utilitza adequadament. La carpeta inclourà, entre d'altres, les següents activitats que concretarà la professora durant el curs: -ressenyes a partir de la lectura i comentari d'articles i de documents diversos. Es valorarà la capacitat d'argumentació de l'alumnat així com la seva capacitat d'expressar una opinió crítica i raonada sobre els temes proposats. -una seqüència didàctica o projecte de treball que segueixi les orientacions metodològiques que es comentin a classe. Els alumnes presentaran oralment i davant el gran grup la seva seqüència didàctica/PT i es realitzaran posteriorment aportacions

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

per millorar-la amb la finalitat d'incloure-la a la carpeta d'aprenentatge. -les activitats realitzades durant les sessions presencials La carpeta es lliurarà en format electrònic.

Criteris d'avaluació Es tindrà en compte especialment la qualitat de la reflexió que s'hi produeix. Ha d'incloure totes les activitats proposades amb una avaluació positiva.

Percentatge de la qualificació final: 60% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquesta bibliografia es comentarà, completarà i actualitzarà a principi de curs.

Bibliografia bàsica

COLL, C; MARTÍN, E; MAURI, T; RIBAS; ONRUBIA, J; SOLÉ, I; ZABALA, A; (1993): *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.

ESCAMILLA, A (2008): *Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros*. Barcelona: Graó.

MARCHENA GONZÁLEZ, C: (2008): *¿Cómo trabajar las competencias básicas?* Madrid: Fundación Ecoem.

MONEREO, C. et al. (2005): *Internet y competencias básicas. Aprender a colaborar, a comunicarse, a participar, a aprender*. Barcelona: Graó.

PERRENAUD, Philippe (2008): *Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.

SANMARTÍ, N. (2007). *10 ideas clave: evaluar para aprender*. Graó.

SARRAMONA, J. *Las competencias basicas en la educación obligatoria* CEAC 2004

ZABALA, Antoni i ARNAU, Laia: (2007): *11 ideas clave: cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

ALART, N. (2006): *Les intel·ligències múltiples a l'aula*. Àmbits de psicopedagogia. Número 18. 22-28

ALONSO TAPIA, Jesús (2003): *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé

ANTUNES, C. (1998): *Estimular las inteligencias múltiples. Qué son, cómo se manifiestan, cómo funcionan*. Madrid. Narcea.

ANTÚNEZ, Serafí; Lluís M. DEL CARMEN; Francesc IMBERNON; Artur PARCERISA i Antoni ZABALA (1992): *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona: Graó, 2a ed.

BLANCH, Xavier (1996): *Cinc cèntims sobre la reforma educativa*. Barcelona: Proa.

BLANCO, Antonio (2009): *Aprender a enseñar*. Barcelona: Paidós.

CAMPS, Anna (coord.) (2005): *Bases per a l'ensenyament de la gramàtica*. Barcelona: Graó.

CAMPS, Anna, Montserrat FERRER (coords.) (2000): *Gramàtica a l'aula*. Barcelona: Graó.

Cap al plurilingüisme des de l'ensenyament-aprenentatge de la segona llengua. III Jornades Institut Europeu de Programes (Immersió Lingüística. Revista d'Ensenyament Integrat de Llengües i Continguts, 7 (desembre 2005)

CASSANY, Daniel, Marta LUNA i Glòria SANZ (1996): *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó.

CUENCA, Maria Josep (1992): *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem

DEL POZO, M. (2005): *Una experiencia a compartir. Las inteligencias múltiples en el Colegio Montserrat*. Altés.

EGUREN, Luis i Olga FERNÁNDEZ SORIANO (2006): *La terminología gramatical*. Madrid: Gredos.

ESCAMILLA, Amparo (2006): *La LOE: perspectiva pedagógica e histórica*. Barcelona: Graó.

Any acadèmic	2010-11
Assignatura	10871 - Didàctica Específica. Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21, 1S, Eivissa
Guia docent	B
Idioma	Català

ESCAMILLA, Amparo (2008): *Las competencias básicas. Claves y propuestas para su desarrollo en los centros*. Barcelona: Graó.

ESCUADERO, Juan M. (coord.) (1997): *Diseño y desarrollo del currículum en educación secundaria*. Barcelona: ICE de la UB / Horsori.

ESTOPÀ, Rosa (coord.) (2006): *Parlant de llengua amb nens i nenes*. Barcelona: Graó..

GARDNER, H. (2005): *Las cinco mentes del futuro. Un ensayo educativo*. Editorial: Paidós Asterísco

HERNÁNDEZ, F Y VENTURA, M. (2002): *La organización del currículum por proyectos. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona. Editorial Graó.

MACIÀ Guilà, Jaume i Joan SOLÀ (ed.) (2000): *La terminologia lingüística en l'ensenyament secundari*. Propostes pràctiques. Barcelona: Graó.

MONEREO FONT, Carles i M. CLARIANA (1993): *Profesores y alumnos estratégicos. Cuando aprender es consecuencia de pensar*. Madrid: Pascal.

MONEREO FONT, Carles i Montserrat CASTELLÓ BADIA (1997): *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: Edebé.

PARCERISA ARAN, Artur (2007): *Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos*. Barcelona: Graó (7a edició).

PERRENAUD, Philippe (2008): *Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.

RIBAS I SEIX, Teresa (coord.) (1997): *L'avaluació formativa en l'àrea de llengua*. Barcelona: Graó.

TORRES, Jurjo (1992): *El currículum oculto*. Madrid: Morata.

ZABALA VIDIELLA, Antoni (1997): *La práctica educativa. Cómo enseñar*. Barcelona: Graó.

ZABALZA, Miguel A. (1993): *Diseño y desarrollo curricular*. Madrid: Narcea.

Altres recursos

Fan referència a recursos sobre normativa vigent, competències bàsiques, intel·ligències múltiples, etc. que es lliuraran, comentaran i actualitzaran durant el curs.

